

FOUNDATION FOR
THE PRESERVATION
OF JEWISH HERITAGE
IN POLAND

www.fodz.pl

FUNDACJA
OCHRONY
DZIEDZICTWA
ŻYDOWSKIEGO

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

CENTRUM „SYNAGOGA” FUNDACJI OCHRONY DZIEDZICTWA ŻYDOWSKIEGO

*Projekt Stworzenie zespołu pracowników
kultury w Centrum „Synagoga”*

Publikacja wydana w ramach projektu *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”* zrealizowanego przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w 2012 r.

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Projekt *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”* realizowany był we współpracy ze Stowarzyszeniem „Studia Pamięci” oraz Pracownią Badań Dziejów i Kultury Żydów PWSZ w Zamościu.

Patronat medialny: Gazeta Wyborcza www.gazeta.pl, Polskie Radio Lublin www.radio.lublin.pl

Projekt „Rewitalizacja renesansowej synagogi w Zamościu na potrzeby Szlaku Chasydzkiego i lokalnej społeczności”, zrealizowany przez Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego w latach 2009–2011 uzyskał wsparcie udzielone przez Islandię, Lichtenstein i Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

O FUNDACJI

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego została założona w 2002 r. przez Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP (ZGWŻ) oraz Światową Organizację Żydowską ds. Restytucji (WJRO).

Naszym celem jest ochrona relikwów kulturowego dziedzictwa Żydów w Polsce. Priorytetem Fundacji jest ochrona cmentarzy. We współpracy z licznymi partnerami doprowadziliśmy do upamiętnienia i uratowania przed zniszczeniem ponad stu żydowskich nekropolii w całej Polsce (m.in. w Mszczonowie, Dubiecu, Kolnie, Iłży Wysokiem Mazowieckiem, Siedleczce-Kańczudze, Żurominie, Myślenicach, Szczepieszynie, Radoszycach i Głogowie Małopolskim). Działania Fundacji obejmują także rewitalizację szczególnie ważnych i wartościowych zabytków dziedzictwa żydowskiego. Do takich obiektów należą m.in. synagogi w Kraśniku, Przysusze i Rymanowie, a także synagoga w Zamościu.

Nasza działalność na rzecz ochrony dziedzictwa nie ogranicza się jednak wyłącznie do opieki nad zabytkami; równie ważna jest dla nas dbałość o szerzenie wiedzy o historii Żydów, którzy przez wieki współtworzyli kulturowe dziedzictwo Polski. Do najistotniejszych działań edukacyjnych Fundacji należy skierowany do młodzieży program „Przywróćmy Pamięć”, a także multimedialny portal internetowy POLIN – Dziedzictwo Polskich Żydów www.polin.org.pl, który prezentować będzie historię społeczności żydowskich z 1200 miejscowości z całej Polski.

Jednym z najważniejszych przedsięwzięć Fundacji jest projekt „Szlak Chasydzki”, którego głównym punktem jest zrewitalizowana synagoga w Zamościu. To właśnie tam w 2012 r. zrealizowany został projekt *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”*, dofinansowany ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, któremu poświęcona jest niniejsza publikacja.

Zapraszamy Państwa do zapoznania się z naszą działalnością.

Monika Krawczyk
Dyrektor Generalna

więcej informacji o działaniach Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego:

www.fodz.pl
www.polin.org.pl
www.zamosc.fodz.pl

tel.: +48 22 436 60 00
faks: +48 22 436 06 58
e-mail: fodz@fodz.pl

CENTRUM „SYNAGOGA” FUNDACJI OCHRONY DZIEDZICTWA ŻYDOWSKIEGO

Centrum „Synagoga” jest nowoczesnym ośrodkiem kultury działającym od 2011 r. w gmachu synagogi na Starym Mieście w Zamościu. Budynek został odrestaurowany przez Fundację w latach 2009–2010 dzięki wsparciu ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Bogata oferta kulturalna i edukacyjna Centrum służy zarówno mieszkańcom miasta, jak i odwiedzającym je turystom z Polski i z zagranicy. W gmachu działa punkt informacji turystycznej i kulturalnej Szlaku Chasydzkiego oraz Multimediale Muzeum Żydów Zamościa i Okolic. Dzięki Centrum zwiedzający mogą bliżej poznać dzieje społeczności żydowskiej, która przez stulecia współtworzyła intelektualne, religijne i kulturowe oblicze regionu. Budynek pełni również funkcje religijne, służąc za miejsce modlitwy odwiedzającym Zamość grupom żydowskim.

Centrum „Synagoga” jest też ośrodkiem działalności edukacyjnej i kulturalnej, prowadzonej we współpracy z zamojskimi partnerami Fundacji, m.in.: Biurem Wystaw Artystycznych – Galerią Zamojską, Liceum Plastycznym im. Bernarda Morando oraz Wyższą Szkołą Zarządzania i Administracji. W działaniach realizowanych w Centrum uczestniczy także Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Pracownia Badań Dziejów i Kultury Żydów PWSZ w Zamościu, lubelskie Stowarzyszenie „Studnia Pamięci” i inni.

Centrum „Synagoga” Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego
ul. Pereca 14
22-400 Zamość

www.zamosc.fodz.pl
tel., faks: +48 84 639 00 54
e-mail: zamosc@fodz.pl

Zachęcamy także do śledzenia naszego profilu na portalu społecznościowym Facebook.

DZIAŁALNOŚĆ KULTURALNO-EDUKACYJNA CENTRUM „SYNAGOGA” FUNDACJI OCHRONY DZIEDZICTWA ŻYDOWSKIEGO

Zlokalizowane w zabytkowym budynku Centrum „Synagoga” posiada nowoczesne wyposażenie techniczne pozwalające na prowadzenie działalności kulturalno-edukacyjnej na najwyższym poziomie. Od momentu otwarcia w kwietniu 2011 r. do października 2012 r. Fundacja zorganizowała w Centrum ponad 60 wydarzeń, w których wzięło udział blisko 20 tysięcy osób. Wiele z nich zostało zorganizowanych we współpracy z naszymi partnerami z Polski i z zagranicy.

Jednym z najważniejszych celów Centrum „Synagoga” jest upowszechnianie wiedzy o wielokulturowej przeszłości Zamościa i regionu, w szczególności zaś o historii i kulturze społeczności żydowskiej. Historia miasta to bowiem także bogata historia Żydów, którzy współtworzyli jego kulturowy, religijny i intelektualny krajobraz. Zarówno Zamość, jak i jego okolice obfitują w zabytki kultury materialnej i miejsca związane z rozwojem społeczności żydowskiej. Wierzymy, że edukacja o wspólnym polsko-żydowskim dziedzictwie regionu jest ważnym elementem kształtowania świadomości i tożsamości jego najmłodszych mieszkańców.

W Centrum „Synagoga” odbywają się:

- wystawy
- wykłady
- warsztaty edukacyjne
- seminaria i konferencje naukowe
- pokazy filmów
- spotkania i dyskusje
- koncerty

Zapraszamy do centrum „Synagoga” w Zamościu!

O PROJEKCIE

Od marca do grudnia 2012 r. Fundacja realizowała projekt *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”*. Jego celem było stworzenie zespołu wykwalifikowanych wolontariuszy, których działalność wspiera i wzbogaca dziś ofertę kulturalną i edukacyjną Centrum. Dzięki uczestnictwu w rozbudowanym szkoleniu oraz możliwości wykorzystania nabytych umiejętności w praktyce wolontariusze zdobyli kompetencje pozwalające im na samodzielną pracę w zakresie edukacji i animacji kultury. Ich zaangażowanie wspomaga rozwój Centrum „Synagoga” w Zamościu jako ośrodka służącego społeczności lokalnej.

Najważniejszym zadaniem wolontariuszy jest prowadzenie zajęć edukacyjnych, podczas których, dzięki twórczym metodom pracy, nie tylko przekazują uczniom wiedzę, ale także zachęcają ich do odkrywania wielokulturowej historii Zamościa i regionu.

Projekt *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”* zrealizowany został w współpracy ze Stowarzyszeniem „Studnia Pamięci” oraz Pracownią Badań Dziejów i Kultury Żydów PWSZ w Zamościu.

*W miejscu gdzie
nie ma liderów,
staraj się być liderem.*

(Pirkei Avot 2:6, tłumaczenie
Barbara Wiczorek)

PARTNERZY

Stowarzyszenie „Studnia Pamięci” to lubelska organizacja pozarządowa, która podejmuje i wspiera inicjatywy społeczne, edukacyjne i kulturalne mające na celu poszerzenie świadomości historycznej i obywatelskiej. Organizacja działa na rzecz zachowania pamięci o miejscach i ludziach, upamiętnia rocznice i wydarzenia związane z zagładą Żydów, dba o zabytki kultury materialnej. Członkowie Stowarzyszenia zajmują się głównie edukacją dotyczącą historii i kultury Żydów na Lubelszczyźnie oraz polityki pamięci wokół Holocaustu. Poprzez swoje działania starają się także upowszechniać problematykę praw i wolności człowieka, swobód obywatelskich oraz przeciwdziałać dyskryminacji.

www.studnia.pamieci.org
www.kalejdoskop.pamieci.org
 e-mail: stowarzyszenie@studnia.pamieci.org

Pracownia Badań Dziejów i Kultury Żydów Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Szymona Szymonowica w Zamościu została powołana decyzją Senatu Uczelni 14 grudnia 2010 r. Pracownia, kierowana przez prof. dr hab. Konrada Zielińskiego, funkcjonuje w ramach Instytutu Humanistycznego, wydaje czasopismo naukowe – rocznik pt. „Studia Żydowskie. Almanach”. Zainteresowania naukowe pracowników dotyczą szeroko rozumianej problematyki żydowskiej, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych ze sztuką, relacjami między sztuką a polityką, stosunkami polsko-żydowskimi. Pracownia prowadzi także badania naukowe dotyczące judaików i dziedzictwa kulturowego miasta i regionu.

www.pwszzamosc.pl
 e-mail: jewish@pwszzamosc.pl

SZKOLENIE

Kluczowym elementem projektu *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”* był cykl wykładów i warsztatów mających na celu przygotowanie wolontariuszy do samodzielnej działalności w zakresie edukacji oraz animacji i organizacji wydarzeń kulturalnych. Podczas szkolenia, dzięki wysokiej jakości prowadzonych przez doświadczoną kadrę zajęć, uczestnicy projektu posiadli szeroką wiedzę o historii i kulturze Żydów, a także zdobyli praktyczne umiejętności z zakresu organizacji działalności edukacyjno-kulturalnej.

Wykłady otwarte

W ramach szkolenia dla wolontariuszy w Centrum „Synagoga” od kwietnia do czerwca 2012 r. zrealizowany został cykl 10 otwartych wykładów poświęconych kulturze i historii Żydów.

- *Historia Żydów od czasów biblijnych do życia w diasporze*, dr Adam Kopciowski (Zakład Kultury i Historii Żydów UMCS)
- *Judaizm, święta żydowskie, tradycje i obrzędy*, Robert Kuwałek (Państwowe Muzeum na Majdanku)
- *Historia Żydów w Polsce i społeczność żydowska Zamościa*, Robert Kuwałek (Państwowe Muzeum na Majdanku)
- *Kultura materialna Żydów (architektura, zdobnictwo, symbolika)*, Joanna Krauze (Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego)
- *Literatura żydowska – twórczość w języku jidysz i polskim*, prof. Sławomir Żurek (Pracownia Literatury Polsko-Żydowskiej KUL)
- *Żydzi w kulturze polskiej – biografia i działalność twórców znanych i zapomnianych*, prof. Konrad Zieliński (Pracownia Badań Dziejów i Kultury Żydów PWSZ w Zamościu)
- *Przedwojenne kino i teatr jidysz w Polsce*, dr Łukasz Jasina (Instytut Sztuki PAN)
- *Holokaust i jego upamiętnienie w sztuce powojennej*, Weronika Litwin (Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego)
- *Muzyka w kulturze żydowskiej*, Piotr Mirski (Instytut Filozofii UMCS/Zespół muzyczny Klezmaholics)
- *Mozaika kulturowa współczesnego Izraela*, Joanna Krauze (Fundacja Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego)

WARSZTATY DLA WOLONTARIUSZY

Obok cyklu wykładów w ramach projektu przeprowadzone zostały także zajęcia warsztatowe przygotowujące wolontariuszy do samodzielnej organizacji wydarzeń kulturalno-edukacyjnych. Warsztaty zostały przeprowadzone przez edukatorów ze Stowarzyszenia „Studnia Pamięci” oraz przez koordynatorkę Centrum „Synagoga” według scenariuszy napisanych specjalnie na potrzeby projektu.

Dzięki zajęciom wolontariusze zdobyli umiejętności z zakresu organizacji pracy zespołu, przygotowywania imprez, zarządzania projektami o charakterze kulturalno-edukacyjnym i animacji kultury. Zostali także przygotowani do profesjonalnego oprowadzania zwiedzających po budynku zamojskiej synagogi oraz przeszli szkolenie dotyczące przygotowania zajęć i pracy edukacyjnej z młodzieżą szkolną.

Uzyskaną dzięki szkoleniu wiedzę i umiejętności wolontariusze wykorzystują dziś w Centrum „Synagoga” wspomagając obsługę ruchu turystycznego, opracowując ofertę edukacyjną ośrodka oraz prowadząc warsztaty dla uczniów.

OBJAZD DLA WOLONTARIUSZY

Istotnym elementem szkolenia wolontariuszy był objazd naukowy, podczas którego uczestnicy mieli okazję zapoznać się z bogatą historią Żydów Zamojszczyzny. Grupa zwiedziła zabytki kultury żydowskiej w Wojsławicach, Tomaszowie Lubelskim, Biłgoraju, Józefowie i Szczepieszynie. Ważny punkt objazdu stanowiła wizyta w Muzeum – Miejscu Pamięci w Bełczu na terenie byłego obozu zagłady. W czasie objazdu wolontariusze Centrum „Synagoga” spotykali się także z lokalnymi animatorami i edukatorami, którzy podzielili się z nimi swoim doświadczeniem.

Zajęcia edukacyjne dla uczniów w Centrum „Synagoga”

W rezultacie projektu *Stworzenie zespołu pracowników kultury w Centrum „Synagoga”* opracowane zostały oryginalne scenariusze warsztatów dla uczniów szkół ponadpodstawowych. Dzięki interaktywnym metodom pracy ich uczestnicy w interesujący i atrakcyjny sposób mogą zapoznać się z historią i kulturą społeczności żydowskiej Zamościa.

WARSZTATY POŚWIĘCONE SĄ NASTĘPUJĄCYM ZAGADNIENIOM:

- 1 HISTORIA ŻYDÓW W ZAMOŚCIU**
- 2 JUDAIZM – GŁÓWNE ŚWIĘTA I TRADYCJE**
- 3 SYNAGOGA W ŻYCIU SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ**

Warsztaty są stałym elementem oferty edukacyjnej Centrum „Synagoga”. Wszystkich nauczycieli, którzy chcieliby, aby ich uczniowie wzięli w nich udział, prosimy o kontakt!

WIĘCEJ INFORMACJI NA TEMAT
DZIAŁALNOŚCI EDUKACYJNEJ CENTRUM „SYNAGOGA”
ZNALEŹĆ MOŻNA NA STRONIE INTERNETOWEJ
WWW.ZAMOSC.FODZ.PL

WARSZTAT „HISTORIA ŻYDÓW W ZAMOŚCIU”

Odbiorcy: uczniowie III klasy gimnazjum, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Czas trwania: 90 min.

Kluczowe zagadnienia:

- chronologia najważniejszych wydarzeń związanych z rozwojem zamojskiej gminy żydowskiej
- podstawowe pojęcia związane z historią i kulturą Żydów
- biografie osób związanych z historią Żydów zamojskich
- topografia dzielnicy żydowskiej na Starym Mieście w Zamościu

Metody:

- praca z tekstem i mapami
- praca w grupach
- dyskusja

WARSZTAT „JUDAIZM – NAJWAŻNIEJSZE ŚWIĘTA I TRADYCJE”

Odbiorcy: uczniowie gimnazjum, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

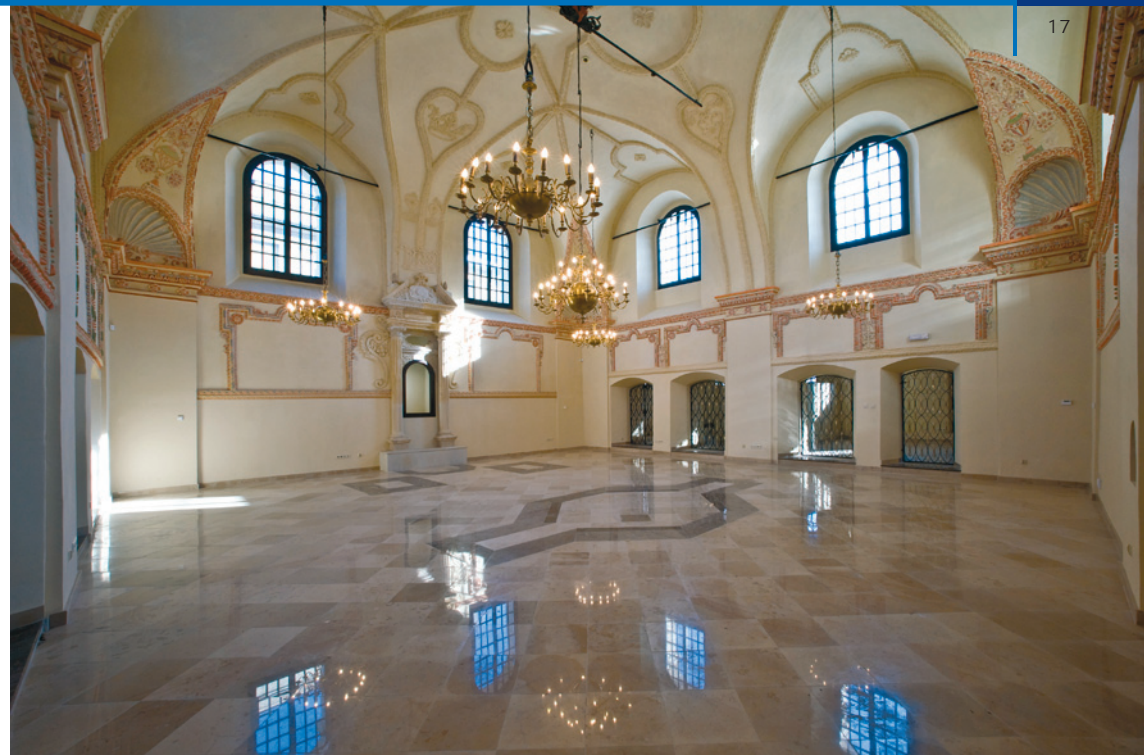
Czas trwania: 90 min.

Kluczowe zagadnienia:

- tradycje związane z cyklem życia: bar micwa, ślub, pogrzeb
- symbolika w judaizmie
- historia i obrzędy związane ze świętami: szabat, Rosz Haszana, Jom Kipur, Sukot, Chanuka, Pesach

Metody:

- praca z tekstem
- praca w grupach
- wykład
- dyskusja

WARSZTAT „SYNAGOGA W ŻYCIU SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ”

Odbiorcy: uczniowie III klasy gimnazjum, uczniowie szkół ponadgimnazjalnych

Czas trwania: 90 min.

Kluczowe zagadnienia:

- architektura synagog na ziemiach polskich
- elementy wystroju i wyposażenia synagogi
- funkcje synagogi w życiu gminy żydowskiej

Metody pracy:

- praca z tekstem
- praca w grupach
- wykład
- dyskusja

HISTORIA SPOŁECZNOŚCI ŻYDOWSKIEJ W ZAMOŚCIU

Kiedy w 1580 r. Jan Zamoyski lokował miasto Zamość zakładał, że mieszkać tam będą wyłącznie katolicy. Szybko jednak zweryfikował swoje plany, mając na uwadze przede wszystkim rozwój gospodarczy miasta. Już w 1585 r. Ordynat zezwolił na osiedlanie się w Zamościu Ormian, a w 1588 r. przywilej osiedleńczy otrzymali Żydzi.

Wydany przez Zamoyskiego przywilej dotyczył wyłącznie Żydów sefardyjskich. Była to społeczność osiadła na Półwyspie Iberyjskim, skąd została wygnana w ostatniej dekadzie XV w. Sefardyjczycy szukali schronienia w krajach Europy Zachodniej i w obszarze basenu Morza Śródziemnego. Na ziemiach polskich byli grupą egzotyczną – od zamieszkującej te tereny większości aszkenazyjskiej (Żydzi osiedli w Europie Środkowej i Wschodniej) odróżniały ich język, obyczaje i tradycje liturgiczne, a także ubiór.

Zgodnie z przywilejem Zamoyskiego Żydzi osiedlający się w mieście zostali zrównani w prawach z innymi jego mieszkańcami, co w XVI w. było rozwiązaniem wyjątkowym. Zamojscy Żydzi mieli nie tylko prawo do swobody wyznawania swej religii, ale także mogli parać się dowolnym zawodem oraz nie byli zmuszeni do noszenia wyróżniających strojów. Otrzymali także zezwolenie na wzniesienie budynków gminnych – synagogi, mykwy (łaźni rytualnej) oraz chederu (podstawowej szkoły religijnej).

Staromiejską synagogę w Zamościu wzniesiono prawdopodobnie w latach 1610–1618 lub 1620, początkowo jako budowlę jednoprzestrzenną. W latach 30. XVII w. do sali głównej dobudowano dwa babińce (aneksy dla kobiet). Ściany i sklepienia pokryte zostały polichromowanymi dekoracjami sztukatorskimi, a renesansowy charakter gmachu podkreślała zwieńczająca go attyka. W sąsiedztwie synagogi powstawały kolejne budynki gminne – siedziba kahału (zarządu gminy), bet ha-midrász (dom modlitwy) oraz mykwa i cheder.

W II połowie XVII w., po najazdach kozackich i szwedzkich, Żydzi sefardyjscy zaczęli opuszczać Zamość, a w XVIII w. zamojską gminę żydowską stanowiła już w większości społeczność aszkenazyjska. W tym czasie w mieście nastąpił intensywny rozwój żydowskiego życia religijnego i intelektualnego. Zamość stał się ośrodkiem kształcenia rabinów, był też ważnym w regionie centrum żydowskiego ruchu oświeceniowego – Haskali.

W wyniku I rozbioru Polski w 1772 r. Zamość trafił pod zabór austriacki, a po Kongresie Wiedeńskim w 1815 r. został przyłączony do Królestwa Polskiego. Wkrótce władze carskie zdecydowały o przywróceniu miastu statusu twierdzy, w związku z czym ludność cywilna musiała przenieść się ze Starego Miasta na przedmieścia, głównie na teren tak zwanego Nowego Miasta. Tam też wraz z siedzibą kahału przeniosła się społeczność żydowska, która stanowiła wówczas ponad 50% populacji Zamościa.

Zamojskie Stare Miasto ponownie otwarto dla ludności cywilnej dopiero po 1866 r. Wtedy to część Żydów, głównie zamożna elita, opuściła Nowe Miasto. W ten sposób doszło do swoistego podziału zamojskiej społeczności żydowskiej na staromiejską postępową elitę i na mniej zamożną grupę nowomiejską, wśród której większość stanowili zwolennicy chasydyzmu. Podział ten został przypieczętowany otwarciem nowej synagogi, wybudowanej w drugiej połowie XIX w. na Nowym Mieście (dziś – ulica Gminna 32).

W przededniu wybuchu I wojny światowej Żydzi stanowili 68% ludności Zamościa. Po jej zakończeniu w mieście nastąpił bujny rozkwit życia kulturalnego, politycznego, społecznego i gospodarczego społeczności żydowskiej. W latach międzywojennych w Zamościu działały liczne żydowskie partie polityczne i organizacje społeczne, powstało wiele żydowskich bibliotek i drukarni, wydawana była prasa w języku jidysz, hebrajskim i polskim. Rozwój zamojskiej społeczności żydowskiej został jednak na zawsze przerwany wybuchem II wojny światowej.

W 1939 r. w Zamościu mieszkało ponad 12 tysięcy Żydów, którzy stanowili około 43% ogółu ludności miasta. Po korektach granic między Niemcami a ZSRR we wrześniu i październiku 1939 r., Zamość ostatecznie znalazł się pod okupacją niemiecką. Na ludność żydowską szybko spadły brutalne prześladowania, wyniszczające prace przymusowe i grabież mienia. Zrabowano także wyposażenie staromiejskiej synagogi, w budynku której Niemcy urządzili najpierw stajnię, a później warsztaty stolarskie.

W maju 1941 r. naziści utworzyli odrębną dzielnicę żydowską (getto) na Nowym Mieście, do której przesiedleni zostali wszyscy zamojscy Żydzi. W rok później rozpoczęła się Akcja Reinhardt – operacja mająca na celu zagładę ludności żydowskiej z terenu okupowanej Europy. Deportacje z Zamościa do obozu zagłady w Bełżcu (później także do Sobiboru i na Majdanek) rozpoczęły się 11 kwietnia 1942 r. i trwały do 16 października tego samego roku, kiedy to nastąpiła ostateczna likwidacja getta.

Spośród licznej przed wojną społeczności żydowskiej Zamościa pod okupacją niemiecką przeżyło jedynie około 50 osób, a kilkaset przeżyło wojnę na terenie ZSRR. Życie żydowskie w mieście już nigdy się nie odrodziło.

Staromiejska synagoga po wojnie nie odzyskała już funkcji domu modlitw. Po remoncie w latach 50. w budynku umieszczono Wojewódzką i Miejską Bibliotekę Publiczną. W 2005 r. synagoga została przekazana Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, która przeprowadziła kompleksowy remont i prace konserwatorskie, przywracając gmachowi jego dawny, imponujący wygląd. Od 2011 r. funkcjonuje w nim Centrum „Synagoga”.

Tekst: Joanna Krauze, Weronika Litwin

Redakcja: Weronika Litwin

Projekt graficzny: rzeczyobrazkowe.pl

Fotografie: Jarosław Kąkol, Marcin Kamiński, Joanna Krauze, Weronika Litwin, Marta Przybyło-Ibadullajev

Centrum „Synagoga”
Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego
ul. Pereca 14
22-400 Zamość

tel., faks: +48 84 639 00 54
www.zamosc.fodz.pl
e-mail: zamosc@fodz.pl

Centrum „Synagoga” jest własnością
Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego
z siedzibą w Warszawie:
tel.: +48 22 436 60 00
faks: +48 22 436 06 58
www.fodz.pl
e-mail: fodz@fodz.pl